

Källsortering

Förutsättningar

Förarbete

Egenkontroll

Genomförande

Denna **arbetsinstruktion** är utformad för att användas vid detaljplanering och arbetsberedning på bygg- och anläggningsprojekt. Med väl genomarbetade planering uppnås god personsäkerhet och rimlig belastning samtidigt som arbetet organiseras smart och kostnadseffektivt.

Miljöplan på byggarbetsplatsen

Miljöpåverkande aktiviteter under entreprenadtiden:

- Omhändertagande och miljöriktig behandling av farligt och miljöskadligt avfall.
- Källsortering av bygg- och rivningsavfall.
- Återanvändning och återvinning av avfall.
- Återanvändning av byggdelar som demonteras vid rivning.
- Intäckning av byggmaterial och konstruktioner under byggtiden.
- Uttorkning, uppvärmning, system för fuktkontroll.

Personssäkerhet — Riskinventering

Arbetsmoment: Källsortering och återvinning

Arbetsmoment & Problem	S	K	Risk= S*K	Åtgärd
Kranarbete med klämskador	30	5	150	Utbildning i krandirigering/ stroppning
Nedfallande material/krossning	10	15	150	Hjälm obligatorisk
Oordning på arbetsplats = Vrick/fall-skador	10	15	150	Regelbunden städning

Sannolikhet = S
Konsekvens = K
Risk = S * K

Bedömning av sannolikhet

S = 0,1	Mycket osannolik	(<1 ggr/10 år)
S = 1	Osannolik	(1 ggr/10 år)
S = 3	Låg sannolikhet	(1 ggr/3 år)
S = 10	Relativt sannolik	(1 ggr/år)
S = 30	Sannolik	(1 ggr/mån)

Bedömning av konsekvens

K=0,5	Bagatell
K=1	Mycket liten (1 - 2 dgr sjukskrivning)
K=5	Liten (3 - 7 dgr sjukskrivning)
K=15	Kännbar (8 - 29 - " -)
K=70	Allvarlig (30-299 - " -)
K=500	M. allvarlig (>300 - " -)

Personsäkerhet — Skyddsutrustning

Bilder ur Arbetsmiljöverkets broschyr Säkrare bygg- och anläggningsarbete

Personlig skyddsutrustning § 71

Skyddshjälm och skyddsskor ska användas om det inte är uppenbart obehövt. Annan personlig skyddsutrustning t.ex. ögonskydd, hörselskydd och handskar ska användas när det behövs.

Undersök och planera

1 **Precisera miljökraven:**

Lokala krav, beställarens, AF-delen, företagets etc.

2 **Byggplats och APD-plan:**

Okulärbesikta arbetsplatsen.

Hur mycket plats finns för behållare? Är det lämpligt med flerfacksbehållare?

3 **Finns miljöfarliga material?:**

Kolla bygghandlingarna.

4 **Lokala taxor/avgifter:**

Vilka avgifter gäller för hämtning och behandling av restprodukterna?

Beräkna hur många fraktioner som lönar sig att sortera.

Blankett bifogas.

5 **Köp så att restprodukterna minimeras!**

Köp konfektionerat = skräddarsytt material t ex för virke, isolering, gips.

6 **Köp med returemballage:** Planera returemballaget.

Var skall pallarna förvaras. Uppföljningar visar att det blir flera gånger mera Well/kartong än beräknat.

Kontrollera och planera

7 Planera hanteringen av restprodukter:

Hanteringen från inbyggnadsställe till behållare tar sammanlagt många timmar!

Vilka hjälpmedel?

Olika material i olika byggskedan.

8 Informera och motivera personalen.

Man kan halvera kostnaderna för 'sophanteringen'.

Detta kräver att personalen är 'med på noterna' - Alltså informera!

Kräv: 'Var och en tar rätt på sin skit'

En returpall i sopbehållaren kostar pengar - om den går i retur får man i stället pengar.

Skillnaden blir dubbel så stor!

Utrustning och material

Grundutrustning:

- Behållare för hopsamling av avfall vid arbetsställena – t ex fodervagnar, skottkärror, vanliga sopkärl etc.
- Märkta behållare/containerar för olika restprodukter/avfall.
- Lift för tömning av fodervagn i container.
- Skyffel, sopkvast

Material:

Mängden restprodukter kan beräknas genom erfarenhetsvärden t ex med antal ton/m³ byggvolym.

Mall och instruktion

Nr	Kontrollpunkt	Metod eller utrustning	Frekvens	Resultat	Datum Signatur	Avvikelse/åtgärd Godk./ej
1	Beställarens krav på miljöplan och återvinning					
2	Lokala bestämmelser, kommunen och återvinningscentralen					
3	Byggplatsens möjlighet att placera behållare					
4						
5						
6						
7						
8						

Insamling av restprodukter

Gips, virke, metall och andra tunga restprodukter

Skottkärror och fodervagnar är vanligast.

Insamling av restprodukter

Gips, virke, metall och andra tunga restprodukter

I vissa skeden av ett bygge kan det bli så mycket tunga restprodukter att det krävs en hiss för t ex fodervagnar.

Insamling av restprodukter

Skumplast:
Erfarenheter

Insamling av restprodukter

Plastemballage

Plastsäckar och plastemballage kan komprimeras och buntas med särskilda behållare.

Insamling av restprodukter

Krossa eller tugga

materialet och sug det sedan till behållaren

Tegeltugg

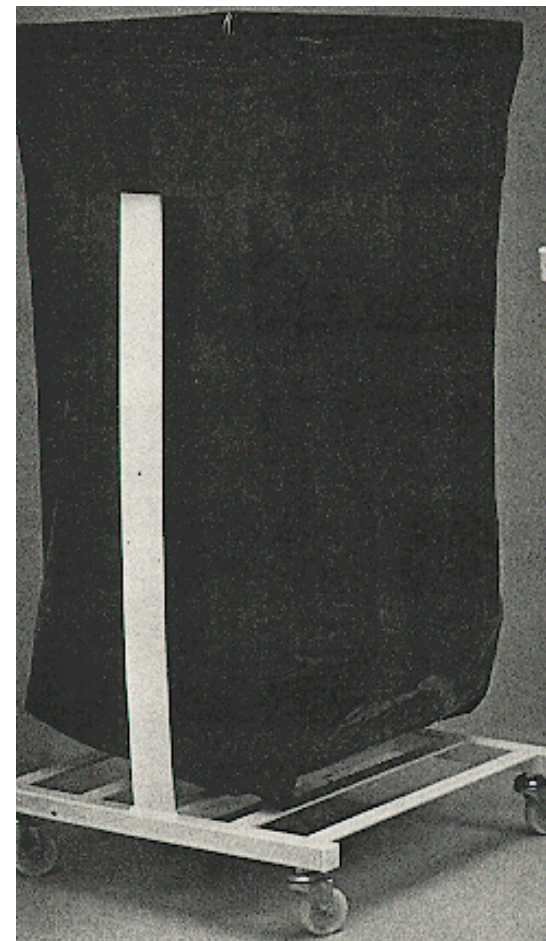
Vid rivningsarbeten kan tegelmassorna först köras i en tegeltugg innan sugen tar vid.

Insamling av restprodukter

Papper och lättare skräp

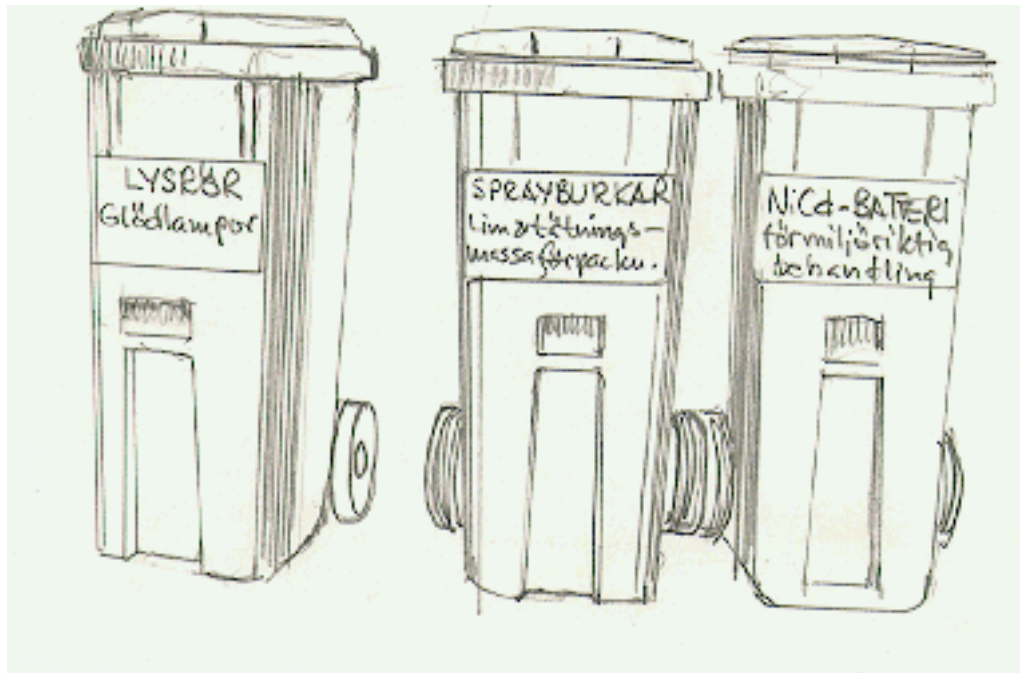
Kartong och wellpapp bör tas hand om så att det ej blir smutsigt.

Insamling av restprodukter

Miljöfarligt och miljöstörande

Lysrör etc kan placeras i papprör från t ex Ahlsells.
På byggarbetsplatsen kan vanliga sopkärl användas enligt nedan.

Behållare för restprodukter

Märkta behållare/containerar

Varje byggskede har olika materialspill.

I inredningsskedet blir det mycket skrymmande wellpapp som det lönar sig att ta hand om utan att det blir smutsigt.

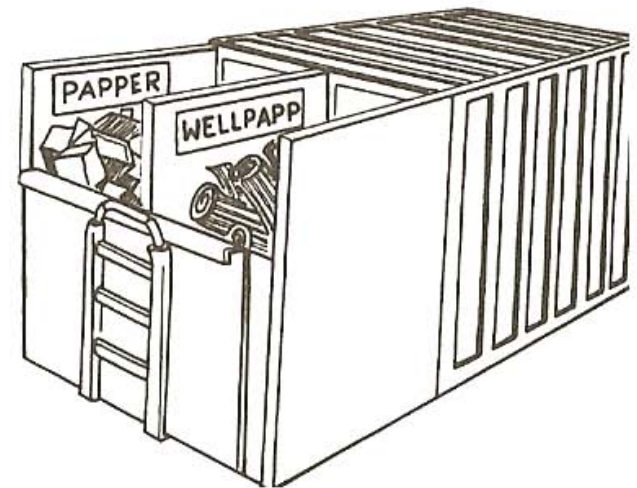
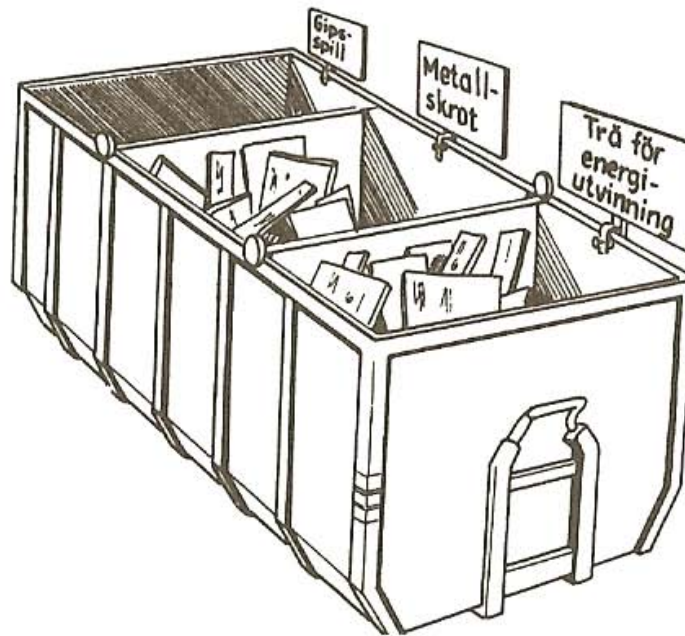

Behållare för restprodukter

Flerfacksbehållare

På trånga arbetsplatser kan flerfacksbehållare lösa problemet att det ej finns plats för alla flera behållare.

Flerfacksbehållare finns i flera varianter – på tvären och på längden med 2–3 fack. Mellanväggarna är flyttbara så att man kan få olika stora utrymmen.

Insamling av restprodukter

Pallar

Det kan bli många – som har ett värde.
Låt dem ej gå i container!

Insamling av restprodukter

Intäckning av fasad eller konstruktionsdel

Här skyddas utvändig gips då fasaden blir stående längre än vad gipsen tål.

Sen fylls en behållare lätt.

